

Kontaktperson

Bertil Strid

Gatuavdelningen

Ledning

Telefon: 08-508 268 73

bertil.strid@tk.stockholm.se

Till

Trafiknämnden 2006-06-13

Inköp av sten från Kina, konsekvensbeskrivning

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden godkänner kontorets förslag till hantering av inköp av stenmaterial enligt detta tjänsteutlåtande.

Per Aronson

Göran Gahm

Sammanfattning

Trafiknämnden beslutade den 16 maj 2006 att ingen upphandling av sten från Kina bör göras i avvaktan på att kommunfullmäktige fastställt ny upphandlingspolicy, vilket beräknas ske i oktober 2006. Vidare uppdrogs åt trafikkontoret att vid nämndens nästa sammanträde lämna en redovisning över vilka konsekvenser beslutet får.

Konsekvenserna av beslutet kan bli att inköp av sten blir dyrare och att den minskade tillgången på sten kan medföra senareläggning av vissa projekt.

Det är dock självklart att Stockholms stad inte skall köpa produkter som tillverkats under förhållanden som bryter mot internationell arbetsrätt och mänskliga rättigheter. Detta gäller naturligtvis inköp av sten från alla länder inte enbart Kina.

För att garantera detta har kontoret tillsammans med markkontoret och Göteborgs stads trafikkontor tagit fram kontraktssvillkor för anläggningsarbeten enligt följande.

”Leverantören skall, vid leveransen av stenprodukter, kunna visa att stenen producerats/bearbetats i en för arbetarna säker och hälsosam arbetsmiljö i enlighet med reglerna i de internationella konventioner som Sverige är anslutet till.”

Kontorets förfrågningsunderlag kommer att kompletteras med detta kontraktsvillkor.

Bakgrund

Björn Nyström (kd) ställde följande fråga till nämnden den 16 maj 2006

”Enligt uppgifter i media köps gatsten in till Sverige från Kina. Denna gatsten bryts och bearbetas enligt media på ett sådant sätt att arbetsskador i form av bland annat stenlunga kan befaras.

Fråga: Hur bevakar Stockholms stad att inköpt gatsten och kantsten som brutits och bearbetas i överensstämmelse med de regler som gäller för svensk arbetsmiljö och ILO:s bestämmelser. Vilka åtgärder kommer att vidtas för att i framtiden garantera att inköpta produkter har utvecklats och producerats på ett arbetsmiljövänligt sätt?”

Denna fråga har tidigare behandlats i en motion av Åsa Romson (mp)
”Uppförandekod i offentlig upphandling” .

Åsa Romson (mp) anför i motionen att Stockholms stad varje dag köper varor och tjänster i stor omfattning. Romson anför vidare att det inte är ovanligt att personer i utlandet som arbetar med att framställa varor, arbetar under dåliga arbetsförhållanden såsom oskäligen löner, oskäligen arbetstid och arbete i fysiskt och psykiskt farlig miljö.

Romson anser att staden bör arbeta för att motverka ovanstående genom att i stadens upphandlingar införa krav på sociala hänsyn såsom att grundläggande internationell arbetsrätt (ILO:s kärnkonventioner) följs i hela produktionskedjan samt genom krav på att företag lämnar ut information om sina underleverantörer. TCO:s uppförandekod framhålls som exempel.

I motionen föreslås att kommunfullmäktige beslutar att uppdra till kommunstyrelsen att utarbeta en uppförandekod för stadens upphandlingar i enlighet med motionens intentioner. Sociala krav inarbetas lämpligen i stadens upphandlingspolicy som kommer att föreläggas KF i oktober 2006. SLK avser att ta fram anvisningar för hur sociala krav införlivas i upphandlingspolicyn.

En utredning om nya upphandlingsregler (2006:28) har tagits fram på regeringsnivå, där frågan om ILO:s konvention nr 94 är förenlig med de nya EG-direktiven om offentlig upphandling tas upp. Utredningen är på remiss

och staden är remissinstans. SLK har begärt förlängd tid för remissen till efter sommaren.

Trafiknämnden beslutade den 16 maj 2006 att ingen upphandling av sten från Kina bör göras i avvaktan på att kommunfullmäktige fastställt ny upphandlingspolicy, vilket beräknas ske i oktober 2006. Vidare uppdrogs åt trafikkontoret att vid nämndens nästa sammanträde lämna en redovisning över vilka konsekvenser beslutet får.

Analys och konsekvenser/Trafikkontorets synpunkter

Inköp av sten från utlandet görs i de flesta fall av den entreprenör som utför anläggningsarbeten åt staden. Vid anläggningsarbeten har importerad sten; gatsten, kantstenar, murstenar kommit att bli ekonomiskt mycket fördelaktigt. Kinesisk sten kostar mellan en tredjedel och hälften av motsvarande svensk sten.

Kontoret anser att tecknade avtal där sten från Kina ingår fullföljs. Det är inte rimligt att bryta dessa avtal. Bryts avtalen innebär detta stora förseningar och påverkar stadsmiljön mycket negativt. Dessutom skulle kontoret tvingas betala ut betydande skadeståndsbelopp.

Trafikkontoret kommer den närmsta tiden att upphandla ett antal objekt, som cykelbanor på Götgatan mellan Gotlandsgatan och Skanstullsbron, Kv Siktet lokalgata på Ringvägen mellan Rosenlundsgatan och Södermalmshallen, Kv. Vattenpasset lokalgata på Ringvägen, ny torgyta och nya gångbanor vid Rosenlundsgatan/Luthens gränd efter Stockholms shems exploatering och Strandvägen, delen Djurgårdsbron till Nobelparken samt delen Shellmacken och bortåt mot Djurgårdsbron.

Konsekvenserna av trafiknämndens beslut kan bli att inköp av sten blir dyrare och att den minskade tillgången på sten kan medföra senareläggning av vissa projekt.

Det är dock självklart att Stockholms stad inte skall köpa produkter som tillverkats under förhållanden som bryter mot internationell arbetsrätt och mänskliga rättigheter. Detta gäller naturligtvis inköp av sten från alla länder inte enbart Kina.

Trafikkontorets förslag

För att tillse att internationell arbetsrätt och mänskliga rättigheter efterlevs har kontoret tillsammans med markkontoret och Göteborgs stads trafikkontor tagit fram kontraktssvillkor för anläggningsarbeten enligt följande.

”Leverantören skall, vid leveransen av stenprodukter, kunna visa att stenen producerats/bearbetats i en för arbetarna säker och hälsosam arbetsmiljö i

enlighet med reglerna i de internationella konventioner som Sverige är anslutet till.”

Kontorets förfrågningsunderlag kommer att kompletteras med detta kontraktsvillkor. Vidare kommer entreprenörer och leverantörer av sten att informeras om det nya kontraktsvillkoret.

Trafik- och markkontoret avser att under året att tillsammans med Trafikkontoret, Göteborg Stad konkretisera kontraktsvillkoret, hur det ska redovisas och följas upp. Detta kommer att ske i dialog med entreprenörer och leverantörer. Arbetet kommer också att ske i samverkan med stadsledningskontorets uppdrag att införliva sociala hänsyn i en ny upphandlingspolicy.

Slut